

**ДЕРЖАВНА ІНСПЕКЦІЯ
ЯДЕРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
УКРАЇНИ**

**STATE NUCLEAR
REGULATORY
INSPECTORATE OF UKRAINE**

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011,
тел.: (044) 277-12-04,
факс: (044) 254-33-11
E-mail: pr@snriu.gov.ua,
Сайт: www.snriu.gov.ua
код згідно з ЄДРПОУ 21721086

Arsenalna street, 9/11, Kyiv, 01011,
phone: 38 (044) 277-12-04,
fax: 38 (044) 254-33-11
E-mail: pr@snriu.gov.ua,
WEB: www.snriu.gov.ua,
код згідно з ЄДРПОУ 21721086

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

**Державна регуляторна служба
України**

Про погодження проекту наказу

У доповнення до листа Державної інспекції ядерного регулювання України № 21-37/10974 від 27.10.2022 направляємо актуалізований аналіз регуляторного впливу до проекту наказу «Про затвердження Вимог до структури та змісту документів, які подаються експлуатуючою організацією для отримання ліцензії на провадження діяльності на етапі зняття з експлуатації ядерної установки».

Просимо розглянути та погодити зазначений проект наказу, наданий на адресу Державної регуляторної служби України вищевказаним листом Держатомрегулювання.

Додаток: Аналіз регуляторного впливу на 11 арк. в 1 прим.

**Виконуючий обов'язки Голови –
Головного державного інспектора
з ядерної та радіаційної безпеки України**

Олег КОРІКОВ

Тамара Сушко 277-12-09

ДОКУМЕНТ СЕД Держатомрегулювання АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000005C6D320019AB9600

Підписувач Коріков Олег Миколайович

Дійсний з 07.07.2021 0:00:00 по 07.07.2023 0:00:00

Держатомрегулювання

21-37/11659 від
16.11.2022

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проєкту наказу Державної інспекції ядерного регулювання України
«Про затвердження Вимог до структури та змісту документів, які подаються
експлуатуючою організацією для отримання ліцензії на провадження діяльності
на етапі зняття з експлуатації ядерної установки»

I. Визначення проблеми

Частиною четвертою статті 12 Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» визначено, що орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки встановлює вимоги до оформлення та змісту документів, що подаються для отримання ліцензії на окремий етап життєвого циклу ядерної установки.

На виконання положень зазначеного Закону України Держатомрегулюванням розроблено проєкт наказу «Про затвердження Вимог до структури та змісту документів, які подаються експлуатуючою організацією для отримання ліцензії на провадження діяльності на етапі зняття з експлуатації ядерної установки» (далі – проєкт наказу).

Проєктом наказу встановлюються вимоги до структури та змісту таких документів:

- звіту з аналізу безпеки зняття з експлуатації ядерної установки (далі – ЗАБ);
- проєкту зняття з експлуатації ядерної установки (далі – Проєкт зняття з експлуатації);
- програми радіаційного захисту на етап зняття з експлуатації ядерної установки (далі – Програма РЗ);
- програми поводження з радіоактивними відходами на етап зняття з експлуатації ядерної установки (далі – Програма РАВ);
- технологічного регламенту зняття з експлуатації ядерної установки (далі – Технологічний регламент);
- аварійного плану ядерної установки (далі – Аварійний план).

ЗАБ, Проєкт зняття з експлуатації, Програма РЗ, Програма РАВ, Технологічний регламент, Аварійний план (далі – Ліцензійні документи) подаються експлуатуючою організацією ядерної установки (далі – ЯУ) до Держатомрегулювання у складі комплексу документів для отримання ліцензії на провадження діяльності на етапі зняття з експлуатації ЯУ відповідно до додатку 4 до «Положення про перелік документів, що подаються експлуатуючою організацією для отримання ліцензії на провадження діяльності на окремому етапі життєвого циклу ядерної установки», затвердженого наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 28 січня 2015 року № 12, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 лютого 2015 року за № 152/26597.

На сьогодні відсутні нормативні вимоги до структури та змісту Проєкту зняття з експлуатації, Програми РЗ, Програми РАВ, Технологічного регламенту, Аварійного плану.

Діючий наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 31 жовтня 2000 року № 177 «Про затвердження Вимог до структури та змісту звіту з аналізу безпеки зняття з експлуатації атомних електростанцій і дослідницьких

реакторів) зареєстрований у Міністерстві юстиції України
документів, що подаються експлуатуючою організацією для отримання ліцензії на провадження діяльності на окремому етапі життєвого циклу ядерної установки»
Сертифікат 88E2D9E7F900307B040000005C8D320019AB9600
Підписувач Коріков Олег Миколайович
Дійсний з 07.07.2021 0:00:00 по 07.07.2023 0:00:00

21-37/11659 від 16.11.2022

(лише на атомні електростанції та дослідницькі ядерні реактори), потребує актуалізації та приведення у відповідність діючим нормам і правилам національного законодавства та міжнародним нормам у сфері використання ядерної енергії.

Проектом наказу визначається таким, що втратив чинність наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 31 жовтня 2000 року № 177 «Про затвердження Вимог до структури та змісту звіту з аналізу безпеки зняття з експлуатації атомних електростанцій і дослідницьких ядерних реакторів», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 21 листопада 2000 року за № 842/5063.

Метою розробки проекту наказу є деталізація вимог до структури та змісту Ліцензійних документів з урахуванням актуальних на сьогодні положень нормативно-правових актів (далі – НПА) у сфері використання ядерної енергії, а також положень міжнародних стандартів безпеки Міжнародного агентства з ядерної енергії (МАГАТЕ) та референтних рівнів безпеки Асоціації західноєвропейських ядерних регулюючих органів (WENRA), що стосуються зняття з експлуатації ЯУ.

Впровадження проекту наказу визначить чіткі вимоги та забезпечить уніфікований підхід до розробки Ліцензійних документів та дозволить обґрунтувати, що запланована діяльність зі зняття з експлуатації ЯУ буде відповідати вимогам з ядерної та радіаційної безпеки, а експлуатуюча організація спроможна виконувати таку діяльність.

На сьогодні в Україні є 4 експлуатуючих організації ЯУ (оператори ЯУ), які є операторами 24-х ЯУ:

- державне підприємство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (ДП «НАЕК «Енергоатом»), яка є оператором 17 ЯУ: 15 блоків атомних електростанцій та 2 сховища відпрацьованого ядерного палива;
- державне спеціалізоване підприємство «Чорнобильська АЕС» (ДСП ЧАЕС), яка є оператором 5 ЯУ: 3 блоки атомної електростанції та 2 сховища відпрацьованого ядерного палива;
- Інститут ядерних досліджень НАН України (ІЯД НАН України), 1 ЯУ – дослідницький ядерний реактор;
- Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут» (ННЦ ХФТІ), 1 ЯУ – ядерна підкритична установка.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання,	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	+

Дана проблема не може бути вирішена за допомогою ринкових механізмів, оскільки визначення критеріїв та вимог безпеки, додержання яких обов'язкове під час використання ядерної енергії, зокрема, у сфері зняття з експлуатації ядерних установок, можливе лише шляхом державного регулювання.

Проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки в них не визначені чіткі вимоги щодо структури та змісту документів, які подаються експлуатуючою організацією для отримання ліцензії на провадження діяльності на етапі зняття з експлуатації ЯУ.

II. Цілі державного регулювання

Основною ціллю проєкту наказу є встановлення вичерпних вимог до структури та змісту Ліцензійних документів з метою обґрунтування безпечного зняття з експлуатації ЯУ.

Загальною метою безпеки при знятті з експлуатації ЯУ є захист теперішніх та майбутніх поколінь людей і навколишнього природного середовища від можливого негативного радіаційного впливу під час діяльності щодо зняття з експлуатації ЯУ.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	На сьогодні відсутні нормативні вимоги до структури та змісту документів, які згідно з чинними НПА експлуатуючі організації мають подавати на розгляд Держатомрегулювання: Проєкту зняття з експлуатації, Програми РЗ, Програми РАВ, Технологічного регламенту та Аварійного плану. Чинний НПА «Про затвердження Вимог до структури та змісту звіту з аналізу безпеки зняття з експлуатації атомних електростанцій і дослідницьких ядерних реакторів», затверджений наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 31 жовтня 2000 року № 177, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 21 листопада 2000 року за № 842/5063 поширюється не на всі типи ядерних установок (лише на атомні електростанції та дослідницькі ядерні реактори), потребує актуалізації та приведення у відповідність діючим нормам і правилам національного законодавства та міжнародним нормам у сфері використання ядерної енергії.
Альтернатива 2. Прийняття проєкту наказу	У проєкті наказу встановлено та деталізовано вимоги до структури та змісту Ліцензійних документів з урахуванням актуальних на сьогодні положень НПА у сфері використання ядерної енергії, а також положень міжнародних стандартів безпеки, що стосуються зняття з експлуатації ЯУ

2. Оцінка обраних альтернативних способів досягнення цілей

2.1. Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Залишення існуючої на даний момент	Відсутні	Відсутність нормативних вимог для розробки Ліцензійних документів призводить до неоднозначності

ситуації без змін		у підходах до обґрунтувань безпеки зняття з експлуатації ЯУ, розробки Ліцензійних документів, які не відповідають вимогам з ядерної та радіаційної безпеки. Збереження існуючої ситуації збільшує ризик додаткових витрат, пов'язаних з повторною розробкою Ліцензійних документів суб'єктами господарювання, розробкою структури та змісту Ліцензійних документів щоразу на початковій стадії розробки конкретного ліцензійного документа, а також додаткових значних витрат, пов'язаних із відтермінуванням зняття з експлуатації ЯУ (додаткові заходи на підтримку ЯУ в безпечному стані, захист персоналу, населення та довкілля)
Альтернатива 2 Прийняття проекту наказу	Прийняття проекту наказу забезпечить удосконалення національного законодавства у сфері використання ядерної енергії, а також приведення його у відповідність до положень міжнародних стандартів безпеки, що стосуються зняття з експлуатації ЯУ. Розробка Ліцензійних документів на основі проекту наказу дасть можливість суб'єктам господарювання врахувати прийнятним чином в цих документах вимоги ядерної та радіаційної безпеки. Розгляд Ліцензійних документів, розроблених на основі проекту наказу, дасть	Введення в дію проекту наказу не потребує додаткових ¹ матеріальних та інших витрат з державного бюджету. Введення в дію проекту наказу не впливає на кількість суб'єктів господарювання, що проводять діяльність у сфері використання ядерної енергії. Введення в дію проекту наказу не збільшить, а навпаки, може зменшити витрати суб'єкта господарювання на розробку Ліцензійних документів. Ризики повторних розробок Ліцензійних документів (у зв'язку із їх невідповідністю вимогам ядерної та радіаційної безпеки) у разі прийняття проекту наказу значно зменшаться та мінімізуються.

¹ Суб'єкти господарювання відповідно до законодавства зобов'язані розробити вищезазначені Ліцензійні документи, тому витрати на їх розробку, пов'язані з прийняттям проекту наказу, не є додатковими

	можливість Держатомрегулюванню приймати обґрунтовані рішення при проведенні експертизи ядерної та радіаційної безпеки в ході ліцензійного процесу.	
--	--	--

2.2. Оцінка впливу на сферу інтересів громадян.

Проект наказу не впливає на сферу інтересів громадян.

2.3. Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання (одиниць)	4 (24 ЯУ)	-	-	-	4 (24 ЯУ)
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	100	-	-	-	100

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Відсутні	Можливі додаткові витрати у разі повторної розробки Ліцензійних документів та відтермінування зняття з експлуатації ЯУ, або у разі розробки структури та змісту Ліцензійних документів суб'єктами господарювання щоразу на початковій стадії розробки конкретного Ліцензійного документа
Альтернатива 2. Прийняття проекту наказу	Реалізація проекту наказу дасть можливість суб'єкту господарювання розробити Ліцензійні документи на основі деталізованих вимог до структури та змісту цих документів для їх подальшої подачі до	Відсутні. Введення в дію проекту наказу дозволить суб'єктам господарювання розробляти передбачені чинними НПА Ліцензійні документи більш ефективно, відповідно до вимог з ядерної та радіаційної безпеки, мінімізувати ризик необхідності повторної розробки Ліцензійних документів.

	Держатомрегулювання з метою отримання ліцензії на зняття з експлуатації ЯУ	За рахунок зменшення часу, потрібного на ліцензування діяльності суб'єктів господарювання у разі введення в дію проекту наказу, очікується зменшення термінів зняття з експлуатації, і, відповідно, зменшення вартості цієї діяльності.
--	--	---

Проектом наказу не встановлюються вимоги про розробку Ліцензійних документів, а визначається та деталізується лише структура та зміст розділів цих документів.

Витрати, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акта, згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (*витрати суб'єкта господарювання на ознайомлення із положеннями акта*).

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	-	-
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	-	-
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	-	-
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних / обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	-	-
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	-	-
7	Витрати, пов'язані із наймом	-	-

	додаткового персоналу, гривень		
8	Інше (витрати на ознайомлення з положеннями акта), гривень	809,20 (4 год. x 5 люд.)	-
9	Разом, гривень:	809,20	-
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	24	-
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (пункт 9 x пункт 10), гривень	19 420,80	-

Витрати визначено з урахуванням мінімальної заробітної плати в Україні з жовтня 2022 року у погодинному розмірі – 40,46 грн. відповідно до ст. 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік».

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1. Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	1	Цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжить існувати).
Альтернатива 2. Прийняття проекту наказу	4	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде).

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1. Залишення існуючої на даний момент	Відсутні вигоди	Ризики додаткових витрат у разі повторної розробки Ліцензійних	2 місце рейтингу

ситуації без змін		документів та відтермінування зняття з експлуатації ЯУ, або у разі розробки структури та змісту Ліцензійних документів суб'єктами господарювання щоразу на початковій стадії розробки конкретного ліцензійного документа	
Альтернатива 2. Прийняття проекту наказу	<p>Прийняття проекту наказу спрямоване на захист персоналу, населення та навколишнього природного середовища від впливу іонізуючого випромінювання, пов'язаного із зняттям з експлуатації ЯУ.</p> <p>Деталізовано вимоги до структури та змісту Ліцензійних документів з урахуванням актуальних на сьогодні положень НПА у сфері зняття з експлуатації ЯУ.</p> <p>Прийняття проекту наказу забезпечить приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних норм та стандартів, а також удосконалення системи нормативно-правового регулювання у сфері зняття з експлуатації ЯУ.</p>	Не передбачаються	<p>1 місце рейтингу</p> <p>Більша кількість вигод</p>

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/ причини відмови від	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
---------	---	--

	альтернативи	
Альтернатива 1.	Переваги відсутні. Зазначений спосіб не сприяє вирішенню проблеми, що існує, а саме, відсутність нормативних вимог до структури та змісту Ліцензійних документів	Ризик впливу зовнішніх чинників не передбачається
Альтернатива 2.	Прийняття проекту наказу сприятиме підвищенню рівня безпеки під час провадження діяльності зі зняття з експлуатації ЯУ	Вплив зовнішніх факторів на дію проекту наказу не очікується, оскільки цим проектом наказу передбачається визнати таким, що втратив чинність наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 31 жовтня 2000 року № 177 «Про затвердження Вимог до структури та змісту звіту з аналізу безпеки зняття з експлуатації атомних електростанцій і дослідницьких ядерних реакторів», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 21 листопада 2000 року за № 842/5063.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання визначеної проблеми, є встановлення вичерпних вимог до структури та змісту Ліцензійних документів, які подаються експлуатуючою організацією для отримання ліцензії на провадження діяльності на етапі зняття з експлуатації ядерної установки, шляхом прийняття проекту наказу.

Проектом наказу визнається таким, що втратив чинність наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 31 жовтня 2000 року № 177 «Про затвердження Вимог до структури та змісту звіту з аналізу безпеки зняття з експлуатації атомних електростанцій і дослідницьких ядерних реакторів», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 21 листопада 2000 року за № 842/5063.

Організаційні заходи, які необхідно здійснити для впровадження проекту наказу: забезпечення виконання норм та правил ядерної та радіаційної безпеки відповідно до вимог законодавства у сфері використання ядерної енергії.

Очікується:

- підвищення відповідальності суб'єктів господарювання за забезпечення безпеки під час провадження діяльності із зняття з експлуатації ЯУ;
- зменшення часу суб'єктами господарювання на підготовку Ліцензійних документів;
- підвищення рівня поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень акта: інформування здійснюватиметься шляхом розміщення на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання.

Прийняття проекту акта не призведе до неочікуваних результатів. Шкода від наслідків дії акта не прогнозується.

Таким чином, у разі прийняття проекту наказу, затвердження якого передбачається наказом Держатомрегулювання, буде дотримано основні принципи державної регуляторної політики та забезпечено ефективне регулювання ядерної та радіаційної безпеки.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Відсутні витрати на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємства.

Для впровадження та виконання вимог регуляторного акта державні органи не будуть нести додаткові бюджетні витрати.

Регуляторний акт не стосується суб'єктів малого підприємництва, тому не проводиться розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії проекту наказу не обмежений у часі, що дасть змогу досягти цілей державного регулювання.

Зміна терміну дії акта можлива у разі зміни правових актів, на вимогах яких базується проект наказу.

Термін набрання чинності регуляторним актом – наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено за такими показниками результативності.

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1. Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта. Дія акта поширюється на 4 суб'єкти господарювання, проте їх кількість не обмежується.

2. Надходження до бюджету від впровадження положень проекту НПА не передбачається.

3. Розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання з виконання умов акта, не збільшиться.

4. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень регуляторного акта – середній. Проект наказу розміщено на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання (www.snriu.gov.ua) у розділі «Нормативні акти», підрозділ «Регуляторні акти Держатомрегулювання».

5. Конкретні показники:

- Кількість отриманих Держатомрегулюванням від суб'єктів господарювання Ліцензійних документів для отримання ліцензії на провадження діяльності на етапі зняття з експлуатації ядерної установки.
- Кількість позитивних рішень (висновків експертизи) щодо погодження Ліцензійних документів.
- Кількість негативних рішень (висновків експертизи) щодо погодження Ліцензійних документів.
- Кількість повторно отриманих Держатомрегулюванням від суб'єктів господарювання Ліцензійних документів після їх доопрацювання за результатами негативних рішень (висновків експертиз).

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься шляхом базового, повторного та періодичного відстеження показників його результативності, визначених під час проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Базове відстеження результативності регуляторного акта здійснюється через 1 рік після набрання ним чинності, оскільки використовуватимуться тільки статистичні показники.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюється через 2 роки після набрання ним чинності.

Періодичне відстеження здійснюється раз на три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

Виконавець заходів з відстеження – Державна інспекція ядерного регулювання України.

**Виконуючий обов'язки Голови –
Головного державного інспектора
з ядерної та радіаційної безпеки України**

Олег КОРІКОВ